

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 342. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960618592.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

69. Fabel. Pans Rangs-Forordning.

Foruden de Stridigheder udi Lærdommen, som regnede blant Skovens Dyr, vare andre, som reysede sig af Høyhed og Ærgierighed. De saa kaldne ædle Dyr kunde ikke lide, at de ringere paastode en Liighed. Det var derfor at alle de som regnede sig udi den fornemste Classe, nemlig Løver, Leopardter, Tigre, Elephanter, Ørne, Høge, etc. berammede et Mode, som de gave Navn af Herre-Dag eller Ridder-Dag, for at raadslaae herom. Denne Ridder-Dag blev holden mod Enden af den Maaned Kaska udi SlangeAaret. De besværgede sig da samtligen over de mindre Dyrs Hovmod, hvilken de sagde gik saa vidt, at alle indtil Sviin, Faar og Æsler bildte sig ind at Soel og Maane skinnede saavel for deres, som for de ædle Dyrs skyld, og at Himmelen gav Regn og Vinden rensede Luften saavel for et Æsel, som for en Løve. Saadant og andet, sagde de, var 343 utaaleligt at høre. En Løve traadde da frem og sagde: Det er ikke nok: En Muus og Rotte tør ofte understaae sig at insultere mig og mine Medbrødre. Tigren sagde: En Flue tager ikke i Betænkning at sætte sig ofte udi mine Næsebore, og naar man spør dem hvorledes de driste sig til at lade see saadan Næsviished mod Folk af min Stand, svare de: Jeg er ligesaa god som du est. Elephanten fremvisede sin Snabel, som ilde var tilreedt af nogle Bier, hvis Sværm han havde forbigaaet. Crokodilen besværgede sig over et lidet ringe Dyr, som kaldes Ichneumon, hvilket ødelagde hans Æg. Efterat disse og andre Klagemaal vare anhørte mod de mindre Dyrs Hovmod og Ambition, besluttede den forsamlede Ridder-Stand at forfatte en Memorial til Pan, hvorudi de forlangede, at Skov-Fyrsten vilde ved sin Myndighed publicere en Rangs-Forordning, hvorefter alle kunde rette sig, og hvoraf de ringe Dyr kunde lære hvad Ærbødighed de ere de ædle Creature skyldige. Dette skeede: Pan efterkom deres Begiering, og lod udgaae en Rangs-Forordning, som han fandt for billig ikke at grunde paa udvortes Anseelse og Skabning, men paa et hvert Dyrs indvortes Valeur og paa dets Dyd og Duelighed, hvorved Nytte og Fordeel erhverves saavel til andre Dyr, som til Mennesker. Forordningen er saa lydende:

Skov-Forordning om Rangen.

Første Classe.

1. *Vore Bier og Silke-Orme.*
2. *Vore Faar.*
3. *Vore Kiør.*
4. *Vore Geeder.*
5. *Vore Heste og Hopper.*

Anden Classe.

1. *Vore Dromedarfer, Cameler og Æsler.*
2. *Vore Stude og Øxen.*
3. *Vore Katte.*

344

Tredie Classe.

1. *Vore Skielpader.*
2. *Vore Høns, Ænder og Giæs.*
3. *Vore Bevere.*
4. *Vore Duer.*
5. *Vore Storke.*
6. *Vore Haner.*
7. *Vore Falke, Jagt- og Fæe-Hunde.*

Fierde Classe.

1. *Vore Myrer.*
2. *Vore Ædderkoppe og andre konstige Fabriqveurs.*
3. *Vore Nattegalen, Lærker og andre Musicalske Fugle.*

Femte Classe.

Vore Løver, Tigre, Elephanter, Bjørne, Leoparder, Ulve, Ørne, Høge, Muus, Rotter, Slanger, Skruptusser, Væggelus, etc. hver efter sin Anciennet.

Saa stor Glæde som denne Rangs-Forordning opvakte iblant de ringe Dyr og Fugle, saa stor Bitterhed forarsagede den blant de saa kaldne ædle Creature, hvilke ved hæftige Prætensioner gave deres Misfornøjelse tilkiende. Men Pan lod dem protestere, sigende: Hvad jeg skrev, det skrev jeg. Jeg meener, at denne Forordning er saa billig, at Jupiter vil bifalde den, og at Momus selv intet vil have derimod at indvende. Dog, paa det at all Anledning skulde betages til Bagtale, lod han siden publicere en Forklaring derover saaledes: At Bierne og Silke-Ormene vare satte udi Spidsen af den første Classe, efterdi de ere ikke alleene nyttige, men og konstige Arbeydere. Faarene, som fuldte næst efter, baade klædede og fødte Mennesker. Kiørne og Geederne gave Melk, Heste og Hopper lode sig bruge til all slags Arbeyde. De som vare satte udi anden Classe, nemlig Dromedariet, Cameeler, Æsler, Stude og Øxen brugtes til Arbeyde og Jordens Drift, og Katten rensede Huusene for Utøy. De som besattes under 345 den tredje Classe vare ogsaa til nogen Nytte: Storken rensede Urte-Gaarden, Hanen var Skovens Vægter, Falke og visse Hunde brugtes til Jagt. Myrene og Ædderkoppene vare satte udi den fjerde Classe: Hine formedelst deres Oeconomiske Viisdom: Disse formedelst deres konstige Arbeyde, hvilket om det ikke er til Nytte, forarsager dog Admiration, saa at de kand lignes med Poeter, Skildere, Kobberstikkere, Bildthuggere og andre store, skjønt u-nyttige Kunstnere blant Mennesker. Nattegalen og Lærken formedelst deres liflige Sang, som forlyster andre Creature. De andre Dyr og Fugle derimod, som staae i flæng udi den nederste Classe, ere saadanne som imedens de leve ere enten unyttige eller skadelige. Anordningen blev siden confirmeret af Jupiter, hvilken ingen Forandring derudi gjorde uden med Elephanter, hvilke han gav Sted udi den fjerde Classe, og findes de saaledes indførte udi Forordningens anden forbedrede Edition.

Fabelen viser, hvorledes en Rangs-Forordning bør indrettes efter naturlig Billighed.